

asteria redeant, requirere, & si ad dicta monasteria redire cessaverint, distulerint, vel recusaverint, eos secundum ordinis disciplinam, monitione prævia, per censuras Ecclesiasticas, & poenas, etiam corporis afflictivas, ad redeundum cogere & compellere possint, invocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Quod si regularis ordo hoc non patiat, auctoritate nostra providere valeant, ut talibus apud eadem monasteria in locis competentibus, si absque gravi scandalo fieri poterit, alioquin in aliis religiosis domibus ejusdem ordinis, ad agendam inibi poenitentiam, vitæ necessaria ministrantur. Si vero apostata hujusmodi se in his inobedientes præstiterint, sint etiam auctoritate nostra, majoris excommunicationis sententia eo ipso innodati, & superiores sui eos excommunicatos esse declarent & nuncient, ac ut tales ab omnibus suis subditis nunciari & publicari faciant. Teneanturque ipsi apostata, cujuscunque ordinis, congregationis, & habitus fuerint, Birretum nigrum, duas lineas albis ex tela confectis, & digito humano latis, ab una extremitate ad aliam extremitatem circumductis distinctum, & per totam ejus circumferentiam simili linea alba suffultum, ita ut omnes lineæ præfatæ oculis intuentium manifeste appareant, continue gestare. Et si sine birreto hujusmodi deprehensi fuerint, possint pro hujusmodi inobedientia, non solum per suos superiores, verum etiam per quoscunque, tam Ecclesiasticos, quam seculares Judices & magistratus, condignis poenis puniri, & ad delationem ipsius birreti, ut præfertur, distincti & suffulti, omnino compelli. Decernentes, quod de cætero, qui aliquem ordinem approbatum, ut præfertur, tacite vel expresse professus fuerit, & se illi ordini non astrictum esse contenderit, vel alias quovis modo, sive retento, sive dimisso habitu, extra regularia loca ipsius ordinis de jure aliquo casu stare posse putaverit, vel quavis ratione aut prætextu super hoc postulaverit, seu supplicaverit, literas, quas a nobis seu officio poenitentiarie nostræ obtinebit, Cardinali, protectori, seu viceprotectori ipsius ordinis in curia residenti, & procuratori generali ordinis dirigi, & præsentari facere, ac coram eo in hoc negotio, cum plena causæ cognitione procedere teneatur, alias omnia & singula, per ipsum professum in præmissis gesta, nullius sint roboris vel momenti, literæque aliis directæ nullam jurisdictionem tribuant. Quodque omnes & singulæ translationes de apostatis ipsis ad alium ordinem, etiam per nos, aut prædecessores nostros, vel per officium poenitentiarie hujusmodi hætenus factæ, & quas deinceps fieri contigerit, nisi ad auctorem, vel parem ordinem factæ fuerint, & ipsi sic translati in monasteriis, in quibus regularis observantia vigeat, actu maneat, nullæ sint, & irritæ, ipsique sic translati ad pristinum ordinem, etiam si in ordinem, ad quem translati fuerint, professionem in eo emitti solitam emisserint, redire teneantur. Et si post unam & secundam monitionem, sibi a Prælati seu superioribus ordinum, a quibus translati sunt, factam, redire distulerint aut neglexerint, liceat ipsis Prælati, seu superioribus procedere contra eos, modo & mediis contra apostatas statutis. Et nihilominus præfatos sic translatos, & ut præfertur, non redeuntes, administratione cujuscunque Ecclesiastici beneficii seu officii, & prælaturæ perpetuo privamus.

C A P. II.

Apostatarum cause, & religiosorum extra claustra vagantium lites, ad Apostolicam decisionem evocantur.

Pius IV.

Singulas lites & causas, hætenus coram quibusvis ordinariis vel delegatis Judicibus, etiam in Rom. Cur. introductas, & in quacunque instantia contra dictos apostatas vel translatos, vel alias inter qualvis personas præmissorum occasione pendentes, etiam si instructæ sint, ad nos advocamus, ac causas, tam ad nos advocatas in statu & terminis, quibus reperiuntur, reassumendas, necnon quam & quas

quæcunque personæ Ecclesiasticæ & regulares, ac etiam seculares, necnon conventus, collegia, & universitates dicta occasione sua in præmissis communiter vel divisim interesse putantes, contradictos apostatas, vel translatos, aut alios quoscunque active vel passive, civiliter vel criminaliter, ac realiter & personaliter vel mixtim, habent & movent, aut habere vel movere volent & intendunt, cum omnibus & singulis incidentibus, dependent. emergent. annexis & connexis, totoque negotio principali, quoad profectos, videlicet in alma urbe & ejus districtu alios in ea præsentem, dilecto filio nostro Jacobo tituli S. Mariæ in Cosmedin. Presbytero Cardinali Sabello nuncupato, nostro in dictis urbe & districtu Vicario generali, seu ejus locum tenenti, extra Curiam vero ordinario loci, ac superiori monasterii, in quibus prima & originaria Professio per quemlibet ex apostatis & translatis prædictis emissa asseritur, necnon obtinenti primam dignitatem in Ecclesia cathedrali, seu Metropolitan. vel alii superiori loci hujusmodi, seu antiquiori canonico pro tempore residenti, per eos conjunctim, visis in primis & diligenter inspectis & examinatis dispensationibus, facultatibus, licentiis, & indultis per eosdem apostatas & translatos quomodolibet obtentis, ac processibus desuper habitis, & causis in eis allegatis mature discussis, ac prout justum & æquum fuerit, verificatis & probatis, summarie simpliciter & de plano, ac sine strepitu & figura judicii, ac sola veritate inspecta, appellatione postposita, audiend. cognoscend. & juxta juris & sacrarum constitutionum dispositionem sine debito terminand. committimus & mandamus.

C A P. III.

Regulares non possunt audire confessiones secularium, nisi approbatione & indultu ordinariorum.

Pius V.

Romani Pontificis providentia circumspicita, nonnquam gesta per eum rationabilibus & honestis suadentibus causis moderatur & commutat in melius, prout in Domino conspicit salubriter expedire. Nuper siquidem quasdam declarationes & moderaciones, circa nonnulla Concilii Tridentini decreta, regulares personas ordinum mendicantium, eorumque instituta concernentia, edidimus & promulgavimus. Et quia, uti accepimus, illarum vigore sacerdotes regulares prædictorum ordinum quandoque minus idonei & inhabiles confessionibus secularium audiendis ab eorum superioribus præpositi, absque alia Episcoporum, sed sola Magistri ordinis generalis, aut provincialium ministrorum approbatione & admittuntur. Nos super his, pro debito pastoralis officii, prout tenemur, salubriter providere volentes, tenore præsentium hac nostra constitutione perpetua sancimus, decernimus & declaramus, decretum Concilii Tridentini de approbatione regularium, audiendis confessionibus secularium præpositorum, ab Episcopis faciendâ observari debere, etiam in omnibus regularibus, quorumvis ordinum, etiam mendicantium, etiam sub regulari disciplina viventibus, etiam si sint lectores, aut in Theologia, etiam de superiorum suorum licentia graduati, vel promoti, vel a suis Magistris generalibus vel provincialibus, ministris, secularium confessionibus audiendis expositi. Volumus tamen eos, qui semel ab Episcopo in civitate & diocesis suis prævio examine approbati fuerint, ab eodem Episcopo iterum non examinari. Ab Episcopo autem successore, pro majori conscientie suæ quiete, examinari de novo poterunt. Inhibentes quibuscunque regularibus quorumvis ordinum etiam mendicantium, ut præfertur, ne vigore deputacionis & approbacionis ab eisdem magistris, & ministris provincialibus etiam quod illarum occasione ab ordinariis hucusque tolerati fuerint, absque speciali in posterum

a Concil. Trident. sess. 24. cap. 7.

tum licentia & approbatione ab ordinariis obtinenda, secularium confessiones audire præsumant. Romæ 8. Id. Aug. 1571.

TITULUS XIX. DE MONIALIBUS.

C A P. I.

Moniales a decimarum, & subsidiorum, aliorumque onerum impositione exemptæ sunt.

Pius IV.

DE Statu Ecclesiarum, & monasteriorum quorumlibet, curæ nostræ divina dispositione commissorum paterna diligentia cogitantes, ad ea, per quæ illorum, ac personarum, præsertim foeminei sexus in illis sub regulari castimonia Altissimo famulantium statui, & opportuna subventioni valeat salubriter provideri, ipsæque personæ, semotis perturbationibus. universis, in pacis & quietis amoenitate divinis officiis uberius vacare valeant, libenter attendimus, ac in iis nostri pastoralis officii partes favorabiliter impartimur. Hinc est, quod nos motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, omnes & singulas Abbatissas, Priorissas, Ministras, Moniales, & Sorores quorumcunque monasteriorum, domorum, & regularium locorum, monialium, & fororum quorumvis Cister. Præmonstraten. sanctæ Claræ, necnon sancti Benedicti, & sancti Augustini, ac tertii ordinis sancti Francisci, & aliorum quorumvis ordinum, etiam sub cura, & regimine, ac secundam regularia instituta fratrum Minorum de observantia nuncupatorum, & Eremitarum ejusdem sancti Augustini degentium in Lombardia, & quibuscunque aliis Italici partibus consistentium, ipsaque monasteria, domos & loca, deductis quatuordecim ducatis auri de Camera, pro victu cujuslibet monialis seu fororis, alios redditus non habentia, eorumque possessiones, & alia quæcunque bona, mobilia, & immobilia quæcunque, decimarum, & subsidiorum ac aliorum onerum quomodolibet nuncupatorum, per nos & sed. Apostolicam, seu ejus legatos & nuncios, aut quoscunque alios quavis auctoritate fungentes, etiam pro expeditione contra Turcas, vel fidei tuitione, ac fabrica Basilicæ Principis Apostolorum de urbe, aut quavis alia urgentissima causa, pro tempore impostorum solutione, ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, in perpetuum prorsus eximimus, & liberamus. Et nihilominus omnibus, & singulis collectoribus, subcollectoribus, ac commissariis, necnon quibuscunque aliis ad decimarum, & subsidiorum hujusmodi exactationem deputatis, & pro tempore deputandis, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub nostræ indignationis, ac excommunicationis latæ sententiæ poena, districtius inibemus, ne Abbatissas, Priorissas, Ministras, Moniales, & Sorores, domos, monasteria, & loca prædicta, etiam vigore quarumcunque literarum a nobis, vel sede prædicta pro tempore emanatarum, etiam si in eisdem contineatur, quod ad quævis exempta, domos, monasteria, & loca se extendant, vel alterius cujuscunque tenores existant, ipsius sedis sibi concessæ facultatis, nisi de præsentibus earumque toto tenore, ac de dictis ordinibus, & nomine eorum, quibus dictorum ordinum cura, gubernatio, & protectio pro tempore commissæ fuerint, plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes fecerint mentionem, ad solvendum decimas, seu subsidia, aut onera hujusmodi, quovis modo cogere aut compellere, seu alias præmissorum occasione, eas molestare seu inquietare præsumant. Romæ Non. April. 1560.

C A P. II.

Clausura obstringuntur moniales tacite vel expresse religionem professæ, & earum receptiones ad ordinem, clausura obligatione violata, irrita sunt, & inanes.

Tom. II.

Pius V.

Circa pastoralis officii nobis, meritis licet imparibus, desuper commissi curam (quantum nobis ex alto permittitur) vigilantes, assidue ad ea, per quæ singulis erroribus, & excessibus obviatur, ac personis quibuslibet, præsertim foeminei sexus virginitatem suam Altissimo votibus, sub religionis jugo Christo Salvatore in castitatis holocausto famulari affectantibus, a semine justitiæ & honestatis declinantibus, ne quicquam in eis repeiatur in congruum, quod in regularis ponat honestatis gloria maculam, & divinam merito possit offendere majestatem opportune succurritur, libenter intendimus, ac in his nostræ vigilantia partes propensius impertimur, prout id in Domino salubriter expedire conspiciamus. Hac igitur perpetuo valitura constitutione, inhærentes etiam constitutioni sel. record. Bonifacii Papæ VIII. a prædecessoris nostri, quæ incipit, Periculoso, & decretis Concilii Tridentini super clausura monialium editis, auctoritate Apostolica, tenore præsentium statuimus, atque perpetuo decernimus, universas, & singulas moniales, præsentem atque futuras, cujuscunque religionis, ordinis, vel militiarum, etiam Hierosolymitan. fiat, quæ vel jam receptæ sint, vel in posterum in quibusvis monasteriis sive domibus recipiantur, & tacite vel expresse religionem professæ, etiam si conversæ, aut quocunque alio nomine appellentur, etiam si ex institutis, vel foundationibus earum regulæ ad clausuram non teneantur, nec unquam in earum monasteriis seu domibus, etiam ab immemorabili tempore ea servata non fuerit, sub perpetua in suis monasteriis seu domibus de cætero debere permanere clausura, juxta formam dictæ constitutionis sel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri quæ incipit, Periculoso, sacro Concilio Trident. approbatæ & innovatæ, quam nos auctoritate præfata etiam approbamus, & innovamus, in omnibus & per omnia, ac illam districtè observari mandamus. Quod si aliquæ moniales forsitan reperiantur, quæ consuetudine etiam immemorabili, aut instituto vel fundacione regulæ suæ fretæ, animo obstinato huic clausuræ resistant, aut quoquo modo reluctentur, ordinarii una cum superioribus earum omnibus juris & facti remediis compellant easdem, tanquam rebelles & incorrigibiles, ad præcisè subeundam dictam clausuram, & perpetuo observandam. Mulieres quoque, quæ Tertiariæ, seu de poenitentia dicuntur, cujuscunque fuerint ordinis, in congregatione viventes, si & ipsæ professæ fuerint, ita ut soleant votum emisserint, ad clausuram præcisè, ut præmittitur, & ipsæ teneantur. Quod si votum solenne non emisserint, ordinarii, una cum superioribus earum, hortentur, & persuadere studeant, ut illud emittant, & profiteantur, ac post emissionem, & professionem eidem clausuræ se subjiciant, quod si recusaverint, & aliquæ ex eis inventæ fuerint scandalose vivere, severissime puniantur. Cæteris autem omnibus sic absque emissionem professionis, & clausura vivere omnino volentibus, interdiciamus, & perpetuo prohibemus, ne in futurum ullam aliam prorsus in suum ordinem, religionem, congregationemve recipiant. Quod si contra hujusmodi hanc nostram prohibitionem, & decretum aliquas receperint, eas ad sic vivendum omnino inhabiles reddimus, ac illarum quaslibet professiones, & receptiones irritas decernimus, & nullas, prout etiam præfati decreto irritas facimus, & annullamus. Porro ne moniales vel tertiariæ prædictæ, propter hanc clausuram, detrimentum aut incommodum aliquod in earum necessitatibus, maxime in pertinentibus ad illarum victum, patiantur, sed ut eis opportune consulatur, auctoritate Apostol. præfata monialium

A a a a

a Bonifac. VIII. c. periculoso, de statu regularium. in 6.

lium eleemosynas, per conversas, quæ non sint professæ, vel si professæ fuerint, sint tamen ætatis annorum quadraginta, & in domibus contiguis extra tamen monasterium degant, & non ingrediantur clausuram aliarum monialium, nisi in casibus ex earum constitutionibus permisis, & de earum domibus exire non possint pro huiusmodi eleemosynis colligendis, nisi de licentia ordinarii, vel earum superiorum. Et de cætero nullæ aliæ conversæ professæ recipi amplius, etiam de consensu suorum superiorum vel prælatorum possint. Quod si adversus hanc nostram prohibitionem receptæ fuerint, illarum receptio nulla, irrita, & inanis sit, prout ex nunc nullam, ac irritam facimus & annullamus. Quod si prædicto modo necessitatibus monialium & mulierum terrarum prædictarum succurri sufficienter non poterit, mandamus ipsis ordinariis & superioribus earum, ut ipsi provideant de aliis personis piis, & Deo devotis, quæ fidelium eleemosynas colligant, vel alias eo meliori & commodiori modo, quo fieri poterit, etiam ex opere manuum ipsarum monialium & mulierum prædictarum, arbitrio ordinariorum & superiorum earundem, prout eis congruentius expedire videbitur, provideatur & succurratur. Et ne propter monialium numerum excessivum clausuræ observatio violetur, inherentes etiam similiter dispositioni dictæ constitutionis Bonifacii, & Concilii Tridentini decreto, monialibus prædictis, & illarum superioribus & ordinariis districtè inhibendo præcipimus & mandamus, ne plures in earum monasteriis recipiant & admittant, sive recipi & admitti permittant, quam ex propriis redditibus ipsorum monasteriorum, vel consuetis eleemosynis commode sustentari possint. Mandantes propterea, in virtute sanctæ obedientiæ, sub obtestatione divini iudicii & interminatione maledictionis æternæ, universis venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in civitatibus & diocæsibus propriis nostras publicari faciant, ac in monasteriis monialium sibi ordinario jure subiectis, in his vero quæ ad Roman. mediate vel immediate spectant Ecclesiam, sedis Apostolicæ auctoritate, una cum superioribus eorundem monasteriorum, clausuram, ut præmittitur, quamprimum poterint, servari procurent, contraditores atque rebelles, per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Ac, ut hoc tam salutare decretum facilius observetur, omnes Principes seculares, & alios dominos, & magistratus temporales rogamus, requirimus, & obsecramus per viscera misericordiæ Domini nostri Jesu Christi, eisdem in remissionem peccatorum injungentes, quod in præmissis omnibus, eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, & aliis monialium superioribus assistant, ac suum favorem & auxilium præstent, ac impediens pœnis etiam temporalibus afficiant.

CAP. III.

Incedii, infirmitatis, lepræ, vel Epidemiæ necessitate, monialibus egrediendi a clausura non denegatur postulata facultas.

Idem.

Decori & honestati omnium sanctimonialium, quarum Jesus Christus Dominus noster sponsus est, ut in puritate & castitate superædificantes in ipso feliciter inhabitare valeant, consulentes, ea quæ illarum existimationi detrudere possent, decet nos consulto summovere. Sane periculo & scandalo plena res est, ac regulari observantiæ vehementer adversatur, sanctimoniales aliquando parentes, fratres, sorores, aut alios agnatos vel cognatos, necnon monasteria, & alia, filiationes nuncupata, etiam eis subiecta visitandi, aut infirmitatis causa, aliove prætextu a monasteriis exire, & per secularium personarum domos discurrere & vagari, quo veluti colore eximum quoque honestatis & pudicitie decus in discrimen committunt. Un-

de nos malo huic, pro nostro pastoralis officii debito, salubriter occurrere volentes, inherentes etiam decreto sacri Concilii Tridentini, de clausura monialium disponendis ac aliis nostris literis super huiusmodi clausura editis adiacentes, volumus, sancimus, & ordinamus, nulli Abbatis, Priorissarum, aliarumve monialium, etiam Carthusiensium, Cisterciensium, sancti Benedicti, & mendicantium, & quorumcunque aliorum ordinum, etiam militarium, ac itatum, graduum, coadiutorum, dignitatum, ac præminentiarum existentium, etiam a Regia vel illustri prosapia ortarum, de cætero etiam infirmitatis, seu aliorum monasteriorum etiam eis subiectorum, aut domorum, parentum, aliorumve consanguineorum visitandum, aliave occasione, & prætextu, nisi ex causa magni incendii, vel infirmitatis, lepræ, aut Epidemiæ, quæ tamen infirmitas præter alios ordinum superiores, quibus cura monasteriorum inculceret, etiam per Episcopum, seu alium loci ordinarium, etiam si prædicta monasteria ab Episcoporum & ordinariorum jurisdictione exempta esse reperiantur, cognita & expresse in scriptis approbata sit, a monasteriis præfatis exire, sed nec in prædictis casibus, extra illa, vix ad necessarium tempus stare licere. Aliter autem, quam ut præfertur, egredientes, seu licentiam exeundi quomodocunque concedentes, necnon comitantes, ac illarum receptatrices personas, sive laicas, aut seculares, vel Ecclesiasticas, consanguineas, vel non, excommunicationis majoris lætæ sententiæ vinculo, statim eo ipso absque aliqua declaratione subjacere, a quo præterquam a Romano Pontifice, nisi in mortis articulo, absolvi nequeant, & insuper tam egressas, quam præfatas & alios superiores prædictos, eis licentiam huiusmodi concedentes, dignitatibus, officiis, & administrationibus, per eas & eos tunc obtentis, privamus, & illas & illos ad obtenta, & alia in posterum obtinenda inhabiles, necnon licentias & facultates, seu iudicia & privilegia exeundi a monasteriis, & extra illa standi, a nobis, seu alio Romano Pontifice prædecessore nostro, ac sedis Apostolicæ Nuntiis & Legatis, etiam de latere, ac majore penitentiario, aut ordinum prædictorum superioribus, aliisque personis, sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusvis restitutionibus, præservativis, mentis attestativis, etiam novam gratiam & datam concedentibus, aliisque efficacioribus & efficacissimis ac insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis in genere vel in specie, etiam motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolica potestatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, necnon S. R. E. Cardinalium intuitu, & contemplatione, ac instantia, vel alias quomodolibet concessa (quæ profus abolemus) ac literas desuper confectas, & in posterum concedendas & faciendas, nullas & invalidas, nulliusque roboris, ac momenti fore, nec illas habentibus & habituris suffragari posse, & ita per quoscunque Judices & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Rom. Cal. Febr. 1569.

CAP. IV.

Prælati & alii monasteriorum monialium curam habentes in casibus tantummodo urgentis necessitatis parvo comitatu ea ingrediantur.

Gregorius XIII. ex Concilio Tridentino.

Dubiis, quæ emergunt, declarationis remedium expedit adhibere. Cum igitur super eo, quod optima primum ratione Concilium sancit Tridentinum, deinde in constitutione fel. record. Pii Papæ V. prædecessoris nostri, Nonis Julii, Pontificatus sui anno tertio, atque itera-

sta.

statuimus, decernimus, præcipimus, atque mandamus ordinariis, & superioribus earum, ut curent, colligi fide item nostra, idibus Junii, Pontificatus nostri anno quarto editis fuit provisum, ne cui in posterum, nisi in casibus necessariis septa monasteriorum monialium ingrediendi concederetur licentia, a nonnullis dubitatum fuisse sciamus circa personas, quæ alterius ad id licentia non indigent, sed sui auctoritate officii nituntur, an liceat eis pro libito suæ voluntatis huiusmodi septa ingredi, vel potius servare debeant ipsi quoque regulam a Concilio præscriptam. Nos omnem hæsitacionis materiam tollere, & viam scandalis præcidere, ac sanctimonialium quieti consulere volentes, harum tenore auctoritate Apostolica declaramus Prælatos omnes, tam seculares, quam regulares, quibus cura & regimen monasteriorum monialium quovis modo incumbit, facultate sibi ex officio attributa ingre-

diendi monasteria prædicta, ita demum uti posse, si id faciant in casibus necessariis, & a paucis, iisque seniores, ac religiosius personis comitati. Quocirca universos, & singulos Episcopali, seu majori, ac etiam Cardinalatus dignitate præditos, necnon quorumvis ordinum Abbates, Priores, ministros, & alios quoscunque superiores regulares serio monemus, ut facultate huiusmodi, qui eam habent, præterquam in casibus, ut præfertur, necessariis, nequiquam utantur. Quod si contra fecerint, eadem auctoritate Apost. statuimus, atque decernimus, qui Pontificalis dignitatis fuerint, eos pro prima vice, qua contrafecerint, ingressu Ecclesiæ interdictos, pro secunda a munere Pontificali, & a divinis suspensos, ac deinceps ipso facto absque alia declaratione excommunicatos existere, regulares vero omni officio, & ministerio privatos excommunicationi similiter subjacere. Rom. 23. Dec. 1581.

FINIS LIBRI TERTII.

SEPTIMI
DECRETALIU M
LIBER QUARTUS.

TITULUS I.

DE MATRIMONIIS,
ET SPONSALIBUS.

CAP. I.

Qui spe obtinendæ dispensationis matrimonium contrahunt in gradibus prohibitis, in posterum Pontificia gratia per huiusmodi dispensationes non gaudeant, etiamsi ex copula sequuta sit proles.

Paulus IV.

AB ea ipsa die, qua divina bonitas nos (licet tanto oneri impares) regendæ universali ejus Ecclesiæ præficere dignata est, nunquam cessavimus cogitare, quo pacto singuli abusus nostra diligentia tollerentur, diversas superinde constitutiones juxta casuum exigentiam quotidie promulgando, & publicando. Hinc est, quod cum (sicut nobis nuper innouit) a nonnullis annis citra introductum sit, ut qui matrimon. in secundo consanguinitatis, vel affinit. gradu contrahere anhelant, scientes se dispensationem a sede Apostolica super huiusmodi matrimon. contrahendo obtinere non posse, sub fiducia illam super eodem matrim. postquam contractum fuerit, reportandi, matrim. ipsum de facto contrahant, & carnali copula consentiant, excommunic. sententiam, in Concil. Vien. contra matrimon. in gradibus prohibitis scienter contrahentes promulgatam damnaabiliter incurrendo. Et deinde sub prætextu, quod si divortium fieret inter eos, grava exinde inter eos, & eorum consanguineos & affines scandala possent verisimiliter exoriri, & mulier

perpetuo diffamata remaneret, absolutionem necessariam, & dispensationem opportunam, quas sibi debitas concedi exposculent, sicque absolutionem, dispensationem (quas alias non obtinerent) eo prætextu ut plurimum reportent in scandalum plurimorum. Nos considerantes præmissa causam tribuere delinquendi, & incestum committendi, & ex delicto, loco pœnæ, commodum, & appetitus satisfacionem reportari, malitiis hominum occurrere volentes, per has nostras omnibus innotescere volumus, quod nos lapso tempore, infra quod notitia præsentium in partibus, ex quibus similes dispensationes peti continget, verisimiliter haberi poterit, absolutiones, & dispensationes huiusmodi ex prætextu prædicto, etiamsi proles ex matrimonio sic contracto subsecuta fuerit, nullatenus, sed solum ex causa urgentissima pro bono publico, & a jure considerata, per nos tantum, & non alium approbanda, concedemus, & quod dispensationes ex alia causa nostris temporibus perpetuo exulabunt, quod nobis licere non patimur, nostris successoribus indicantes. Rom. Idib. Dec. 1555.

[Eandem constitutionem prius Clemens VII. intulit, quam habes infra eod. cap. 3.]

CAP. II.

Publicæ honestatis, quæ ex sponsalibus contrahitur, impedimenti nullus, aut parum frequens est usus, quoniam sponsalia de futuro quam rarissime fiunt, longeque major sit prohibitionis ratio in matrimonio per verba de præsentibus contracto, quam in sponsalibus de futuro.

A a a a a

Pius